آرشیو دیجیتال

آرشیو دیجیتال[۱] اصطلاح آرشیو دیجیتال برای مجموعه‌های مختلفی بکار می‌رود؛ مجموعه‌ای از منابع دیجیتالی، مجموعه‌هایی که از ابتدا به‌صورت دیجیتالی تولید شدند، از شکل غیر دیجیتالی به دیجیتالی تبدیل شدند و مجموعه‌هایی که از عناصر مختلفی تشکیل شده است.
غالباً آرشیویست‌ها شمایی از مواد دیجیتالی را روی وب‌سایت‌ها ارائه می‌دهند. آرشیویست‌ها مجموعه آرشیوی خود را برای ارائه در وب‌سایت سازمان آرشیوی آماده می‌کنند و همانند منابع دیگر، دسترس‌پذیری آن‌ها را برای عموم کاربران خود فراهم می‌کنند.

چالش‌های تعریف آرشیو دیجیتال
فردریک سینتلو[۲] در سال ۲۰۰۳ بیان داشت که مفهوم آرشیو دیجیتال، شامل پذیرش و نگهداری منابعی است که توسط کامپیوتر تولید شده است. این منابع که باید توصیف حرفه‌ای از آن‌ها صورت گیرد، از دو یا چند عنصر تشکیل شده‌اند.
امروزه چهار روش برای ارائه آرشیو دیجیتال وجود دارد که شامل وب‌سایت‌های دردسترس تا مجموعه‌های وب پایه است.

مجموعه‌هایی شامل رکوردهایی که از ابتدا دیجیتالی تولید شده‌اند (ذات دیجیتال)
درحوزه آرشیو دیجیتال، برای سازمان‌های مختلف، اهداف و برنامه‌هایی مشخص شده است. آرشیو دیجیتال شامل رکوردهای پایداری است که از ابتدا چرخه تولید و استفاده آن‌ها توسط کامپیوتر انجام می‌گیرد. ممکن است اصطلاح آرشیو به منابع و مخازن هم اطلاق شود. مفهوم آرشیو دیجیتال به مراکز آرشیوی که مدیریت رکوردهای دیجیتالی را بر عهده دارند نیز باز می‌گردد. هردو مفهوم، می‌تواند نظام آرشیوی باز (OAIS) و مخازن امن برای آرشیو را پوشش دهد. نظام آرشیوی باز (OAIS) برای نگهداری و دسترسی اطلاعات توسط شرکت‌های طراحی مخزن امن دیجیتال باهدف پاسخ‌دهی کامل برای مراکز آرشیوی ایجاد شده است.

از اهداف آرشیو دیجیتال می‌توان به عدم کاربرد پذیری آماده‌سازی، فراهم آوری و دسترسی به اطلاعات دیجیتال، برای نگهداری طولانی مدت داده‌های آرشیوی اشاره کرد. در صورت کاربردپذیر بودن نیز محدودیتی در نگهداری طولانی مدت وجود دارد. در جهت حفظ این اهداف دو نوع سند وجود دارد که با تأکید بر نگهداری اطلاعات الکترونیکی در زمره آرشیو دیجیتال محسوب می‌شود. این اسناد شامل اتوماسیون اداری و فایل‌های دانشگاهی است که دارای ذات دیجیتال هستند. تنوع مفهوم آرشیو دیجیتال بر دیجیتال‌سازی آرشیو مؤثر است و در بیشتر متون حرفه‌ای نیز منظور از آرشیو دیجیتال، مخازنی جهت نگهداری رکوردهای آرشیو دیجیتال است.

وب‌سایت‌هایی که دسترسی به مجموعه مواد دیجیتال‌سازی شده را آماده می‌کنند
اصطلاح آرشیو دیجیتال فارغ از دنیای حرفه‌ای، وب‌سایت‌هایی که مجموعه‌ها را دیجیتال‌سازی، دسترس‌پذیر و به‌صورت پورتال، در مدلی از آرشیو دیجیتال ارائه می‌دهند را پوشش می‌دهد؛ مانند مجموعه‌های خاص جغرافیایی مثلاً واشنگتن.
معمولاً سازمانی خاص منابع را توصیف، آماده نگهداری و خدمات می‌کند مثل پرتال آرشیو امریکا که محتوای دیجیتال را آماده‌سازی می‌کند.
مدل دیگر برای ارائه آرشیو دیجیتال، آماده‌سازی دسترسی به مواد دیجیتال‌سازی شده توسط سازمان آرشیوی است. از این مدل به‌عنوان نمونه می‌توان به آرشیو دیجیتال عمومی دلاواره[۳]، آرشیو دیجیتال فیل‌هارمونیک نیویورک[۴] و آرشیو دیجیتال هاگلی[۵]اشاره کرد.
برخی دیگر آینده آرشیو دیجیتال را تنها یک زیر مجموعه از حفاظت مخزن می‌دانند مانند آرشیو دیجیتال تورینگ[۶].
تغییرات در انواع آرشیو دیجیتال، موجب تغییر در مجموعه نسخه‌های دیجیتال‌سازی شد. این مجموعه از عناصر مختلف شامل فرد، موضوع و...تشکیل شده است. برای مثال از این نوع آرشیو دیجیتال؛ مارسل برور[۷]، مرکز ویلسون[۸] و آویستان[۹]که آرشیو دیجیتال موضوعی بوده و اغلب نسبت به سایر پروژه‌های وب پایه مثل آرشیو شلی- گودوین[۱۰] غیر قابل تشخیص است.

وب‌سایت‌هایی با انواع مختلف اطلاعات دیجیتال‌سازی شده (شامل یک موضوع)
این مدل شبیه نوع قبلی از آرشیو دیجیتال است ولی کمی تفاوت دارد. وب‌سایت‌هایی که شامل دو نوع مواد دیجیتالی

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

هستند؛ نسخه‌های دیجیتال‌سازی شده و منابعی که از ابتدا به‌صورت دیجیتالی تولید شده‌اند. این وب‌سایت‌ها منابع الکترونیک و اسکن شده با موضوعات مختلف (کتابشناسی‌ها) را با یک خط و اندازه دارا هستند. مثل آرشیو دیجیتال والتر اسکات[۱۱] که اولین آرشیو دیجیتال کاربردی در عرصه شعر جهان است. همچنین وب‌سایت‌هایی مثل آرشیو والت وایتمن[۱۲]که ذاتاً دیجیتالی هستند و واژه دیجیتال از عنوان آن‌ها حذف شده است.

مجموعه‌های وب پایه

آرشیو دیجیتال همانند بخش‌های مختلف یک مجموعه، اعم از بخش درخواست آنلاین که در وب‌سایت‌ها وجود داشت، روند روبه رشد خود را طی می‌کند. این بخش‌ها به‌صورت مشارکتی توسط آرشیویست و کاربر اداره می‌شود به‌عنوان نمونه می‌توان به مجموعه ۱۱ سپتامبر، آرشیو دیجیتال بیماری‌ها ۲۰۱۱ ژاپن یا آرشیو دیجیتال بمبینگ بوستون[۱۳] اشاره نمود. نوع دیگر از آرشیو مشارکتی در جهت دسترسی به داستان‌ها و ماجراهای خاص که از انواع آرشیو ویژه مثل آرشیو دیجیتال ادبیات داستانی است.

جمع‌بندی

در سال ۲۰۰۸ آدریان کانینگهام نوشت: نگهداری اسناد با هدف ایجاد آرشیو دیجیتال حتی اگر غیر قابل استفاده باشد، بسیار ضروری است. یک احتمال درست بود. زمانی که تأکید بر آرشیوهای حرفه‌ای می‌شود، منظور مجموعه‌ای از منابع است که به‌صورت دیجیتالی تولید شده‌اند. درحالی‌که معمولاً برنامه‌های کاربردی که از یک یا چند مجموعه دیجیتال سازی شده بهره گرفته‌اند نیز وجود دارد. این برنامه‌ها به‌صورت عمومی روی وب‌سایت‌ها کاربرد خواهد داشت.

پانویس:

[۱]ترجمه مقاله Archive Digital از دایره المعارف علوم آرشیوی
[۲] Frederick Stielow
[۳] Delaware Public Archives
[۴] Newyork Philharmonic Digital Archives
[۵] Hagley Digital Archives
[۶] Turing Digital Archives
[۷] MarcelBreuer
[۸] WilsonCenter’s Digital Archives
[۹] Avestan Digital Archive
[۱۰] Shelley-Godwin Archive
[۱۱] WalterScott Digital Archive
[۱۲] Walt Whit man Archive
[۱۳] Boston Bombing Digital Archives

منبع:

US: Rowman&Littlefield Encyclopedia of Archival Science. Doranti, L. & C.Frankes.P (2015).

مترجم: فرزانه بهارلو

مشخصات استناددهی به این مقاله

نویسنده(ها):	فرزانه بهارلو
عنوان مقاله:	آرشیو دیجیتال
عنوان مجله:	کتابدار ۲.۰ –(عنوان لاتین: i-Kitابdار 2.0)
دوره مجله(Vol):	۲
شماره مجله(Issue):	۶
سال(Year):	۱۳۹۵
شناسه دیجیتال(DOI):	
لینک کوتاه:	http://lib2mag.ir/7628

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

lib2mag.ir

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.